

BUDŽET ZA GRAĐANE ZA 2014. GODINU

OPŠTINA BUDVA
www.budva.me

UVOD

POŠTOVANI GRAĐANI I GRAĐANKE BUDVE,

U ovom vodiču prikazan je, na sažet i jasan način, usvojeni budžet opštine Budva za 2014. godinu, a namjenjen je svima koji žele da budu obavješteni o planovima lokalne vlasti u vezi sa prikupljanjem i trošenjem novca građana.

Opština Budva je ove godine po prvi put pripremila vodič za građane odmah poslije usvajanja budžeta, i tako pokazala spremnost za otvorenost i transparentnost upravljanja opštinskim finansijma.

Nadamo se da će ovaj vodič objasniti ključna pitanja u vezi sa opštinskim finansijama, u cilju uključivanja građana u proces donošenja budžeta.

Budžetom opštine Budva za 2014. godinu želimo nastaviti proces fiskalne konsolidacije s ciljem smanjenja neizmirenih obaveza iz prethodnih godina, kao i poboljšati finansijsku disciplinu kod prikupljanja, trošenja i kontrole budžeta.

Uprava opštine Budva

OPŠTE O BUDŽETU

POJAM BUDŽETA

Budžet opštine kao najvažniji jednogodišnji akt opštine koristi se za planiranje i ostvarivanje funkcija opštine za predstojeću finansijsku godinu, i služi kao osnova finansijskog izvještavanja za skupštinu opštine, ministarstvo finansija i građane.

Prema tome, budžet opštine je zakonska obaveza, donosi se u formi odluke (što znači usvajanje od strane lokalne skupštine).

ELEMENTI BUDŽETA

Osnovni elementi budžeta su planirani prihodi i rashodi za jednu finansijsku godinu. Prihodi i rashodi budžeta su definisani na osnovu posebnih propisa, utvrđeni u skladu sa posebnim metodama, a prezentirani prema međunarodnim klasifikacijama. Naime, kod budžetskih prihoda i rashoda osnovni preduslov je pravni osnov, kao i da prihodi i rashodi moraju biti izbalansirani. Pored navedenih elemenata, budžet se sastoji od normativnog dijela, koji se odnosi na utvrđivanje načina izvršenja budžeta, i obrazloženja kojim se objašnjavaju sve pozicije budžeta.

OPŠTE O BUDŽETU

KALENDAR LOKALNOG BUDŽETSKOG PLANIRANJA U CRNOJ GORI

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE
Izdaje stručno uputstvo o
ciljevima i smjernicama fiskalne
politike za pripremanje
budžeta potrošačkih jedinica.

POTROŠAČKE JEDINICE
Sekretarijatu za finansije podnose
zahtjev za budžetskim sredstvima.

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE
Priprema Nacrt odluke o budžeta
i dostavlja ga Ministarstvu finansija.

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE
Izdaje stručno uputstvo o
ciljevima i smjernicama fiskalne
politike za pripremanje
budžeta potrošačkih jedinica.

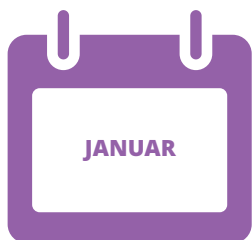

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE
Izdaje stručno uputstvo o
ciljevima i smjernicama fiskalne
politike za pripremanje
budžeta potrošačkih jedinica.

OPŠTE O BUDŽETU

KALENDAR IZVRŠENJA LOKALNOG BUDŽETA U CRNOJ GORI

PREDSJEDNIK OPŠTINE SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE

Početak budžetske godine. Povratno informisanje građana. Izvršenje novog budžeta.

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE

Priprema Nacrta odluke o završnom računu budžeta prethodne godine.

PREDSJEDNIK OPŠTINE

Utvrdjuje Prijedlog Odluke o završnom računu budžeta prethodne godine, vrši reviziju i organizuje javne sastanke.

SKUPŠTINA

Usvaja Odluku o završnom računu budžeta.

OPŠTE O BUDŽETU

KO UČESTVUJE U IZRADI BUDŽETA?

SKUPŠTINA OPŠTINE

Budžet se usvaja većinom glasova Skupštine kada on postaje formalnim budžetom za sljedeću godinu. Završnim računom budžeta, vrši se kontrola budžeta i rada organa odgovornih za sprovođenje budžeta.

PREDSJEDNIK OPŠTINE

Uloga predsjednika opštine u budžetskom procesu jeste priprema nacрта odluke o budžetu, upućivanje na javnu raspravu i podnošenje Skupštinu opštine prijedloga budžeta na usvajanje, kao i predlaganje mjera naplate primitaka i raspodjele budžetskih sredstava za pojedine namjene I prioritete.

SEKRETARIJAT ZA FINANSIJE

U ime predsjednika opštine, kao nadležni organ za poslove budžeta, daje budžetske smjernice i intrukcije korisnicima budžeta za podnošenje zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava.

KORISNICI OPŠTINSKOG BUDŽETA

Uloga korisnika budžeta je da pripreme zahtjeve za dodjelu budžetskih sredstava za narednu godinu, kako bi se omogućilo obavljanje opštinskih poslova.

GRAĐANI

Uloga građana podrazumijeva analizu i davanje komentara na Nacrt budžeta sa aspekta lokalne zajednice i korisnika komunalnih usluga. Izrada budžeta zahtjeva razumijevanje zajednice i njenih potreba.

OPŠTE O BUDŽETU

ODLUKA O BUDŽETU

Zakonom o budžetu definišu se opštinski primici i izdaci, a Zakonom o finansiranju lokalne samouprave uređuju se izvori sredstava, način finansiranja sopstvenih poslova, odnosno izvršenje budžeta opština, namjena sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve, završni račun budžeta opština, trezor lokalne samouprave

PRIJEDLOG ODLUKE O BUDŽETU SADRŽI:

1. normativni dio kojim se bliže uređuje njegovo izvršenje
2. procjenu primanja i izdataka iskazanu po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji
3. izdatke potrošačkih jedinica
4. upotrebu suficita i pokriće deficita
5. tekuću i stalnu budžetsku rezervu

UZ PRIJEDLOG ODLUKE O BUDŽETU DOSTAVLJA SE NA UVID:

1. izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi o budžetu
2. pregled prihoda i rashoda za prethodnu fiskalnu godinu
3. izvještaj o izvršenju budžeta za devet mjeseci tekuće fiskalne godine i procjenu izvršenja budžeta za preostala tri mjeseca tekuće fiskalne godine
4. upotrebu suficita i pokriće deficita
5. pregled planiranih prihoda i rashoda za naredne tri fiskalne godine

Dakle, Prijedlog odluke o budžetu opštine utvrđuje predsjednik opštine, a sekretarijat za privredu i finansije je zadužen za pripremanje budžeta, odnosno Sekretar i službenici za budžet.

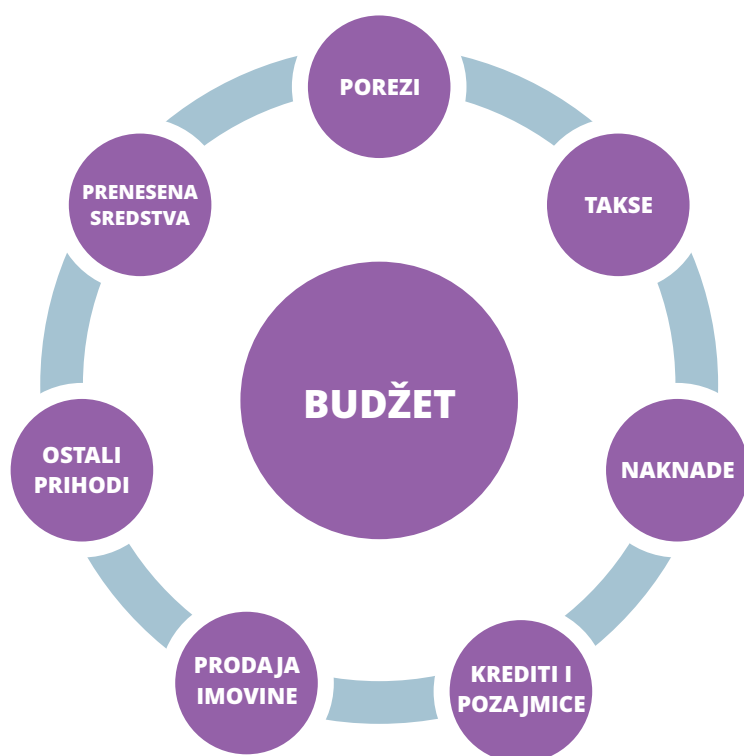
GDJE DA PREUZMEM BUDŽET OPŠTINE BUDVA ZA 2014. GODINU?

Budžet opštine Budva za 2014. godinu možete preuzeti na našim internet stranama I to na liknu

www.budva.me/budzet-za-gradane

kao i u Službenom listu Crne Gore - opštinski propisi broj 40/13 od 31.12.2013. godine

KAKO SE PUNI BUDŽET OPŠTINE BUDVA?

BUDŽETSKI POSTUPAK

Budžetski postupak predstavlja sve radnje i postupke koji prethode izradi, donošenju, izvršenju i kontroli budžeta. Budžetski postupak se sprovodi na osnovu formalnih i neformalnih pravila.

Budžetski postupak traje najmanje dvije godine. Priprema budžeta traje od avgusta do decembra u godini koja prethodi godini za koju se budžet donosi. Izvršenje budžeta počinje 1. januarom i traje do 31. decembra u godini za koju je budžet donesen. Priprema i izrada završnog racuna budžeta počinje 1. januarom i traje do kraja jula tekuće godine za prethodnu godinu.

Javnost se putem medija i drugih vidova uključuje u budžetski postupak, i omogućuje poreskim obveznicima da se upoznaju i utiču na trošenje dijela zarade koji su oni u obliku poreza izdvojili za finansiranje javnih rashoda, čime se smanjuje otpor u plaćanju poreza.

BUDŽETSKI POSTUPAK

1. FAZA - PLANIRANJE I IZRADA BUDŽETA

Pripremanje lokalnog budžeta (budžetska inicijativa)

Pripremanje opštinskog budžeta pripada organima uprave, s obzirom da oni najbolje poznaju pravila i procedure budžetskog postupka. Sekretarijat za finansije izradom zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava obavještava javnost i korisnike budžeta o početku izrade budžeta.

Planiranje prihoda i rashoda budžeta

Prvo se procjenjuje koliko novca će lokalna samouprava imati na raspolaganju za trošenje u narednoj fiskalnoj godini. Polazi se od bruto domaćeg proizvoda na nivou države, a uzimajući u obzir ekonomski potencijal lokalne samouprave, ostvarenje prihoda iz prethodnih godina. očekivane promjene zakonskih propisa, efikasnije i bolje organizacije poreske administracije.

Za procjenu primitaka mogu se koristiti nekoliko metoda, ali jednostavan i jasan način je, naravno, najbolji. Preporučena metoda za lokalne prihode je analiza trenda. Rashodna strana polazi od poslova i zadataka lokalne samouprave utvrđene Ustavom i zakonima.

Izrada nacрта i prijedloga budžeta

Sekretarijat za privredu i finansije analizira dostavljene procjene prihoda i rashoda i provjerava da li su urađeni u skladu sa datim uputstvima i smjernicama, a zatim sve budžetske zahtjeve objedinjuje u budžet, i u zavisnosti od planiranih prihoda vrši uravnoteženje budžeta.

BUDŽETSKI POSTUPAK

2. FAZA - DONOŠENJE BUDŽETA

Budžet se dostavlja Skupštini opštine na usvajanje u formi odluke.

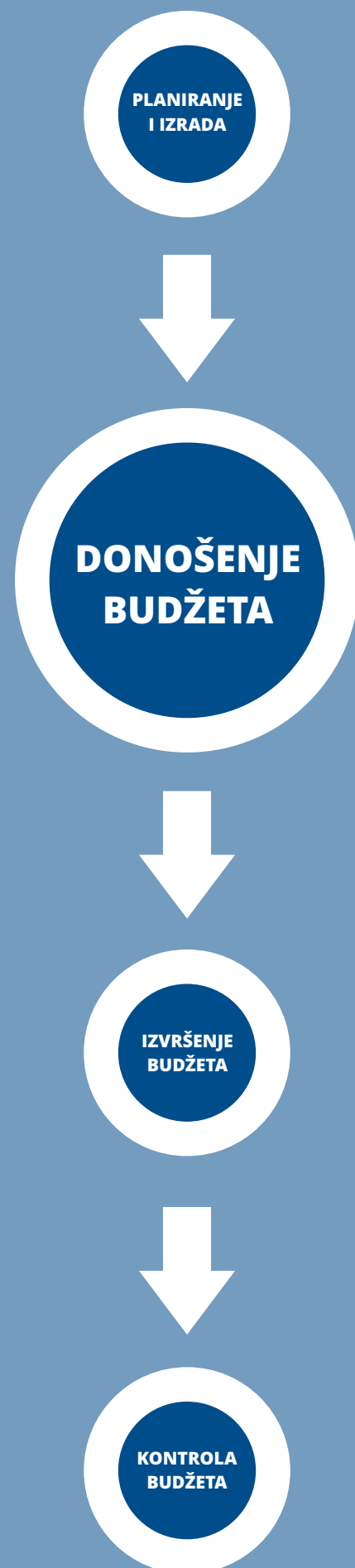
Radi efikasnosti i racionalnog vršenja poslova iz svoje nadležnosti, skupština opštine obrazuje stalna radna tijela, odbore, savjete, a za budžetski postupak najvažniji su odbor za finansije, i odbor za propise.

Skupština opštine putem skupštinskih odbora i rasprava o budžetu analizira programe i fiskalnu politiku koju je predložio predsjednik opštine.

Raspravom o budžetu daje se mogućnost skupštini da kontroliše program i potrošnju izvršne vlasti. Svake godine je izvršna vlast opštine primorana da saziva skupštinu da bi se budžet odobrio.

Skupština opštine je dio zakonodavne vlasti pa tek nakon što skupština usvoji, većinom glasova, budžet, on postaje formalnim budžetom za sljedeću godinu.

Završnim računom budžeta vrši se kontrola budžeta i rada organa odgovornih za sprovođenje budžeta.

BUDŽETSKI POSTUPAK

3. FAZA - IZVRŠENJE BUDŽETA

Izvršenje budžeta predstavlja fazu budžetskog postupka koja nastupa poslije usvajanja budžeta od strane zakonodavne vlasti i označava početak trošenja budžetskih sredstava, ali se u ovoj fazi mora vršiti upravljanje, praćenje, izvještavanje i kontrola budžeta.

Izvršenje budžeta znači prikupljanje sredstava od strane poreskih obveznika i trošenje tako prikupljenih sredstava od strane korisnika budžeta prema usvojenom planu budžeta.

PRINCIP SAMOOPOREZIVANJA PORESKIH OBVEZNIKA I IZVRŠAVANJE BUDŽETA U SISTEMU TREZORA

Među najznačajnije novine koje su donijele poreske i budžetske reforme u Crnoj Gori, u dijelu izvršenja budžeta, svakako su uvođenje principa samooporezivanja poreskih obveznika i uvođenje sistema trezorskog poslovanja. Princip samooporezivanja približava građane i vlast, jer poslove koje su obavljali poreski organi (utvrđivanje ili razrez poreza) ovim mehanizmom prenose se na poreske obveznike, što je u svakom slučaju dobar način uvođenja građana u poreske poslove, sve u cilju što bolje i efikasnije saradnje građana i vlasti.

Izvršavanje budžeta u sistemu trezora, znači da izvršna funkcija plaćanja prelazi sa indirektna na direktnu kontrolu, što podrazumjeva neposrednu provjeru ispravnosti plaćanja obaveza za sve korisnike budžeta.

Sistem trezora lokalne samouprave omogućava optimizaciju i racionalizaciju praćenja finansijskih tokova na nivou opštine.

PLANIRANJE
I IZRADA

DONOŠENJE
BUDŽETA

IZVRŠENJE
BUDŽETA

KONTROLA
BUDŽETA

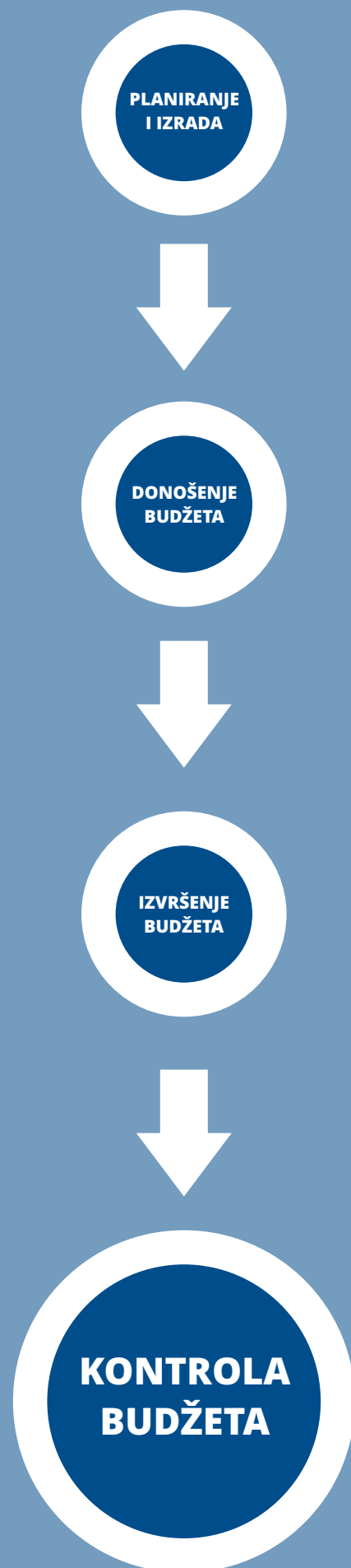
BUDŽETSKI POSTUPAK

4. FAZA - KONTROLA BUDŽETA

Zbog važnosti koju ima, budžet je predmet različitih vidova kontrole.

Kontrola budžeta je potrebna da bi se spriječilo nenamjensko trošenje budžetskih sredstava i u granicama utvrđenim budžetom. Na kraju poslovne godine sekretarijat za privredu i finansije kao organ koji izvršava budžet je u obavezi da sastavi nacrt završnog računa budžeta. Završni račun budžeta, za razliku od drugih privrednih subjekata, sastavlja se po dva osnova. Prvi osnov, odnosi se na izradu klasičnih finansijskih izvještaja, a drugi osnov, odnosi se na pravni akt o završnom računu budžeta. Predlog završnog računa budžeta utvrđuje predsjednik opštine, na osnovu podataka koji priprema sekretarijat za privredu i finansije i dostavlja ga skupštini na usvajanje.

Predlog završnog računa budžeta sličan je postupku kod njegovog donošenja. Korisnici budžeta dostavljaju svoje finansijske izvještaje nadležnom organu za budžet, nakon čega se sastavlja završni račun budžeta. Završni račun budžeta sastoji se od opšteg dijela, posebnog dijela i obrazloženja. Uz završni račun budžeta mora da se dostavi izvještaj o izvršenoj eksternoj reviziji završnog računa budžeta. Skupština opštine kroz usvajanje završnog računa budžeta vrši kontrolu budžeta.

PLAN BUDŽETA OPŠTINE BUDVA ZA 2014. GODINU

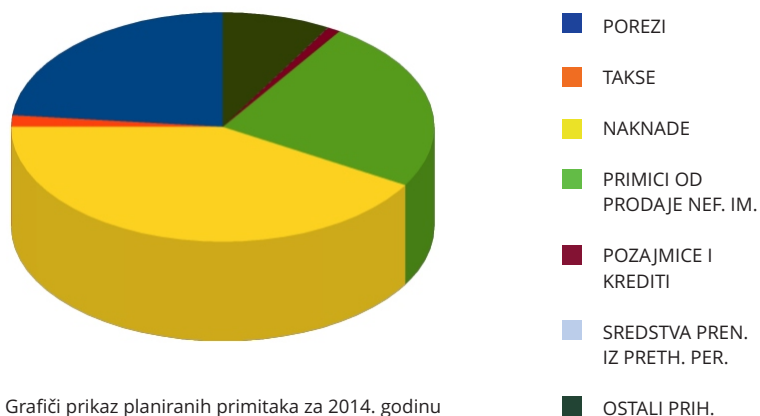
Budžet opštine Budva za 2014. godinu planiran je na iznos **49.734.000,00 €**

PLANIRANI PRIMICI I NJIHOVA RASPODJELA

Ostvarenje primitaka planirano je na osnovu:	
poreza	11.620.000,00 €
taksi	808.000,00 €
naknada	20.676.000,00 €
primitaka od prodaje nefinansijske imovine	12.000.000,00 €
pozajmica i kredita	500.000,00 €
sredstva prenesena iz prethodnog perioda	10.000,00 €
ostalih prihoda	4.120.000,00 €

STRUKTURA PRIMITAKA

Najznačajniji prihodi u strukturi ukupnih prihoda za 2014. godinu, izraženo u procentima su, pored naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (35 %), primanja od prodaje (24 %), prihodi od poreza na nepokretnosti (16 %), i poreza na promet nepokretnosti (4 %).

Grafiči prikaz planiranih primitaka za 2014. godinu

PLAN BUDŽETA OPŠTINE BUDVA ZA 2014. GODINU

PLANIRANI IZDACI

Izdaci budžeta opštine Budva za 2014. godinu izraženo u procentima odnose se na: tekuće izdatke (33 %), kapitalne izdatke (34 %), otplatu duga, garancija i obaveza iz prethodnog perioda (32 %).

Planirani izdaci:	
bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	5.726.800 €
ostala lična primanja	363.000 €
rashodi za materijal	1.060.000 €
rashodi za usluge	3,389,100.00 €
rashodi za tekuće održavanje	751,700.00 €
kamate	75,000.00 €
renta	228,000.00 €
subvencije	100,000.00 €
ostali izdaci	201,400.00 €
prava iz oblasti socijalne zaštite	26,000.00 €
sredstva za tehnološke viškove	300,000.00 €
tran. instituc., pojedincima, nevlad. i javnom sek.	2,887,000.00 €
ostali transferi	1,200,000.00 €
kapitalni izdaci	16,982,000.00 €
otplata duga	350,000.00 €
otplata garancija	1,100,000.00 €
otplata obaveza iz prethodnog perioda	146,940.00 €
tekuća budžetska rezerva	250,000.00 €
stalna budžetska rezerva	50,000.00 €

STRUKTURA RASHODA

Najznačajniji rashodi u strukturi ukupnih rashoda, izraženo u procentima, su pored kapitalnih izdataka 34 %, rashodi za otplatu duga, garancija i obaveza iz prethodne godine 32 %, bruto zarade zaposlenih 12 %, rashodi za usluge i materijal 8,95 % i transferi za institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru 6%. Svi ostali rashodi učestvuju samo 7 % u ukupnim rashodima.

PLAN BUDŽETA OPŠTINE BUDVA ZA 2014. GODINU

KAPITALNI BUDŽET

Kapitalni budžet:	
kapitalni izdaci	16,982,000.00 €
izdaci za lokalnu infrastrukturu	10,500,000.00 €
izdaci za građevinske objekte	4,500,000.00 €
izdaci za uređenje zemljišta	200,000.00 €
izdaci za opremu	707,000.00 €
investiciono održavanje	1,075,000.00 €

Izdaci za lokalnu infrastrukturu:

- sistem za prečišćavanje voda
- opremanje dječjih igrališta
- pomoć mjesnim zajednicama u infrastrukturi
- fudbalski stadion u Petrovcu (rasvjeta)
- sportski tereni za rekreaciju
- park na Slovenskoj plaži

Izdaci za građevinske objekte:

- završni radovi na garaži u Rafailovićima
- osposobljavanje prostorija za dnevni centar za djecu omladinu sa smetnjama u razvoju

Takođe, u sklopu kapitalnih izdataka spada i rekonstrukcija krova gradskog bazena, sanacija zgrade arheološkog muzeja, sanacija zgrade galerije, sanacija zgrade spomen doma "Stefan Mitrov Ljubiša", kao i zgrade JP "Crvena Komuna".

Obaveze iz prethodnog perioda, a koje se tiču kapitalnog budžeta iznose 5.500.000,00 EUR.

BUDŽET OPŠTINE BUDVA KROZ GODINE

